

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

[http://www.atre.cz/zakony/page0487.
htm](http://www.atre.cz/zakony/page0487.htm)

Zákon č. 359/1999 Sb.

§1 Sociálně-právní ochranou dětí se rozumí zejména

- (a) ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- (b) ochrana oprávněných zájmů dítěte,
- (c) působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny

Nemravný a zahálčivý život

§6 (1) Sociálně právní ochrana se zaměřuje zejména na děti:

- (c) **které vedou zahálčivý nebo nemravný život** spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, žijí se prostitucí, spáchaly t.č. opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití

Oprávnění upozornit rodiče

- §7(1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče
- (2) Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v §6 odst. 1 písm. b) až e); tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.6)

Pomoc OSPO

§8 (1) Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. **Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.**

Právo na vyjádření

§8 (2) Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to **i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte**. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti.

Právo rodičů na pomoc

§9

Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte **má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně-právní ochrany, státní orgány**, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby; tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout.

Povinnosti obecního úřadu

§10 (1) Obecní **úřad je povinen:**

- (a) vyhledávat děti uvedené v §6 odst.1,
- (b) **působit na rodiče**, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti,
- (c) **projednat s rodiči** odstranění nedostatků ve výchově dítěte,
- (d) **projednat s dítětem** nedostatky v jeho chování
- (2) Obec v samostatné působnosti a kraj v samostatné působnosti vytvářejí předpoklady pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí

OÚ obce s rozšířenou působností

§10(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností **je povinen**

- **(a) Sledovat nepříznivé vlivy** působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku
- **(b) Činit opatření k omezování působení** nepříznivých vlivů na děti

Ohlašovací povinnost školy

§10(4) Státní orgány, pověřené osoby, **školy, školská zařízení...** popřípadě další zařízení určená pro děti **jsou povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v §6 odst. 1, a to bez zbytečného odkladu, kdy se o takové skutečnosti dozví**

Poradenská činnost

§11 Poradenská činnost

- (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností (a) **pomáhá rodičům při řešení výchovných** nebo jiných **problémů** souvisejících s péčí o dítě, (b) poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte, (c) pořádá v rámci poradenské činnosti přednášky a kurzy zaměřené na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu

Povinnost využít odbornou pomoc

§ 12

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností **může uložit rodičům povinnost využít pomoc odborného poradenského zařízení**, pokud rodiče

a) nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil,

b) **nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci**, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem.

Uložení povinnosti pro další osoby

§12

3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může povinnosti uvedené v odstavci 1 uložit a pomoc podle odstavce 2 poskytnout i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte

Výchovná opatření

§ 13

(1) Obecní úřad rozhoduje o opatřeních podle zvláštního právního předpisu(z. o rodině) neučinil-li tak soud; přihlédne přitom k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nevedlo k nápravě. Opis rozhodnutí zasílá obecní úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

2) Obecní úřad sleduje, zda jsou dodržována opatření, o nichž rozhodla. Obecní úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností sledují, zda jsou dodržována opatření učiněná soudem,¹⁰⁾ jestliže je o to soud požádá.

Opatření na ochranu dětí

§ 14

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností podává za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem¹¹⁾ návrh soudu

- a) na rozhodnutí o splnění podmínky osvojení spočívající v tom, že rodiče neprojeví zájem o své dítě,
- b) na omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu,
- c) na **nařízení ústavní výchovy**,
- d) na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,
- e) na svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěření a na zrušení rozhodnutí o svěření dítěte do tohoto zařízení.

Opatření na ochranu dětí

- (2) Jestliže opatření učiněná soudem podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾ vedla k nápravě v chování dítěte, v jednání rodičů nebo dalších osob, kteří narušovali řádnou výchovu dítěte, může podat obecní úřad obce s rozšířenou působností návrh soudu na zrušení těchto opatření.

(3) Obecní úřad podává soudu podněty k opatřením týkajícím se výchovy dětí podle zvláštního právního předpisu.¹²⁾ O podání podnětu soudu obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje součinnost soudu při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí podle zvláštního právního předpisu^{12a)}.

OSAMĚLÉ DÍTĚ V NEMOCNICI

§ 15

(1) Ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich pobytu ve zdravotnickém zařízení, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěti. O uvedeném opatření obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

DÍTĚ BEZ JAKÉKOLIV PÉČE

§16

Ocitlo-li se dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny, je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen podat neprodleně návrh soudu na vydání předběžného opatření podle zvláštního právního předpisu.¹³⁾

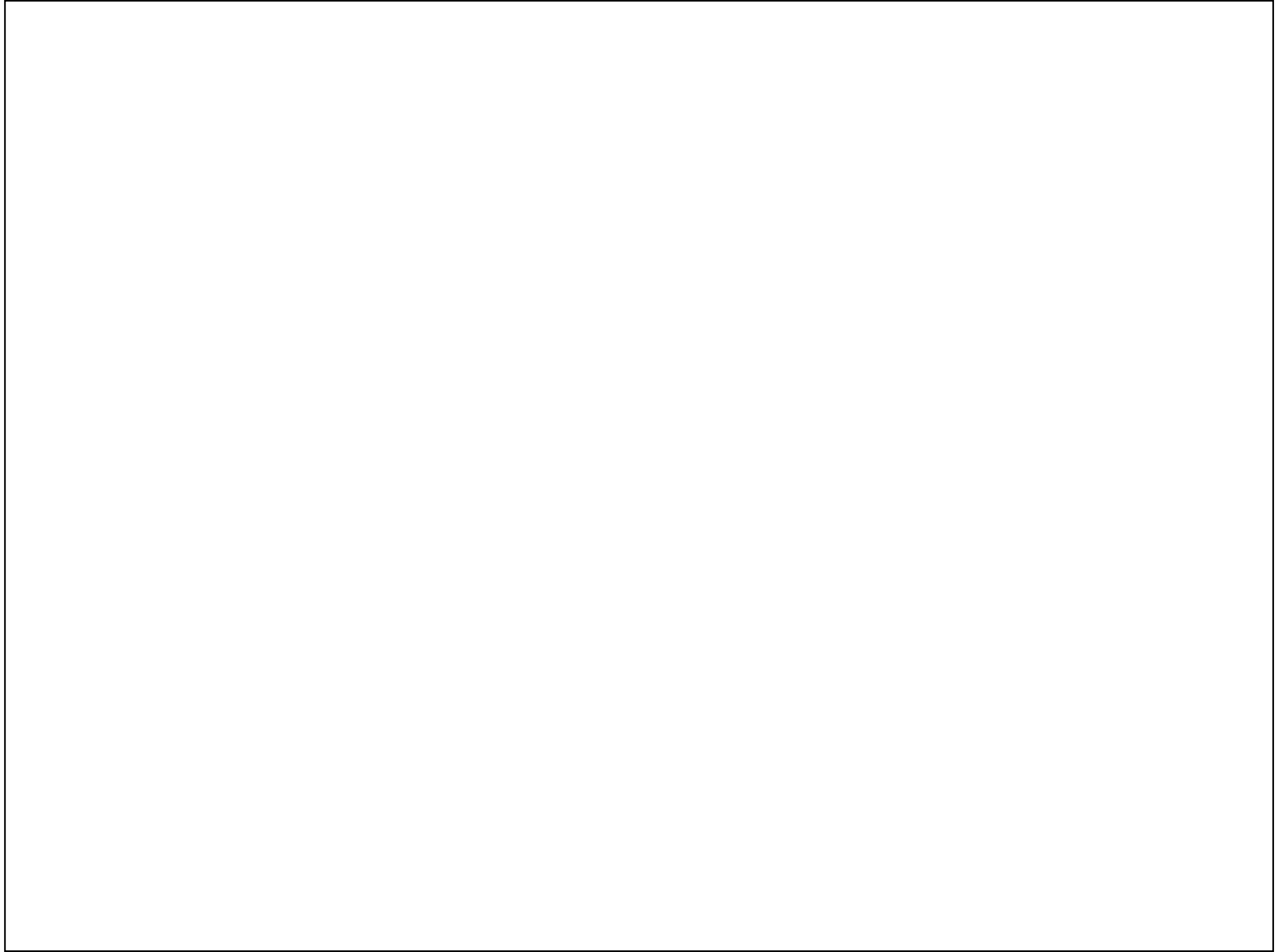
Dítě nežijící se zákonným zástupcem

§ 16a

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen posoudit, zda je nutné učinit opatření směřující k ochraně dítěte, jestliže dítě je se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte bez rozhodnutí příslušného orgánu předáno do péče osoby, která má úmysl přijmout dítě do své trvalé nebo dlouhodobé péče.

- Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen taková opatření učinit zejména v případě, **kdy osoba, která převzala dítě do své péče, bez zbytečného odkladu nepodá příslušnému orgánu návrh na osvojení dítěte, na svěření dítěte do pěstounské péče nebo do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem, na svěření dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče nebo na jinou právní úpravu svého vztahu k dítěti podle zvláštního právního předpisu^{13a)}.**

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje osobě, které bylo dítě předáno do péče podle odstavce 1 věty první, pomoc při řešení problémů spojených s péčí o dítě, při podávání návrhů příslušným orgánům na úpravu právního vztahu této osoby k dítěti a při uplatňování nároků, zejména v sociální oblasti

Povinná součinnost

- § 53 Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob
- (1) Na výzvu orgánů SPO jsou(c) další právnické osoby, zejména **školy, školská**, zdravotnická a jiná obdobná **zařízení**: povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona k poskytnutí sociálně-právní ochrany. Povinnosti zachovávat mlčenlivost (§12 OZ) se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo zanedbávání péče o něj.
- (2) **rodiče** jsou povinni (a) spolupracovat s OSPO, umožnit návštěvu ...

Zachování mlčenlivosti

§ 57

- Zaměstnanci OSPO, zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení SPO jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se v souvislosti s výkonem seznámili...a povinni zachovat mlčenlivost o osobě, která upozornila OSPO na skutečnosti uvedené v §7